

Sprawozdanie z projektu

„Gdy zostanę MAMĄ będę kochać nad życie”

Projekt „Gdy zostanę MAMĄ...” został zrealizowany wśród wychowanek Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Wierzbicy w okresie od 01 lutego 2014 do 30 kwietnia 2014. Uczestniczyło w nim dziesięć dziewcząt w wieku 17 - 18 lat. Autorem projektu była warszawska Fundacja Po Drugie, która pomaga i wspiera młodzież z placówek resocjalizacyjnych. Celem projektu było przygotowanie dziewcząt do odpowiedzialnego pełnienia roli matki w przyszłości jak również do odsunięcia decyzji o macierzyństwie do osiągnięcia niezależności i samodzielności. Nad prawidłowym przebiegiem projektu czuwała p. Angelika Stanik oraz p. Martyna Jamka.

Projekt udało nam się zrealizować dzięki dotacji pozyskanej z Banku Zachodniego WBK oraz środkom własnym.

Działania skierowane do uczestniczek projektu zostały podzielone na dwie części:

a) teoria:

- 1. Ciąża 9 odpowiedzialnych miesięcy** - warsztat dotyczący zagadnień związanych z rozwojem płodu, właściwym postępowaniem kobiety w czasie ciąży oraz rolą mężczyzny w całym jej przebiegu.
- 2. Warsztat z położną** – najważniejsze informacje z zakresu opieki i pielęgnacji noworodka.
- 3. Dziecko = odpowiedzialność** – warsztat pokazujący koszt utrzymania dziecka – od cen wyprawki po cenę wysłania syna/córki do pierwszej klasy szkoły podstawowej.
- 4. Dziecko ma prawo** – zajęcia dotyczące prawnych aspektów niepełnoletniego rodzicielstwa oraz modelu postępowania z dzieckiem opartego na nauce i życiu Janusza Korczaka.

b) praktyka:

Każda uczestniczka otrzymała pod opiekę specjalną lalkę, którą przez trzy kolejne doby musiała opiekować się jak prawdziwym dzieckiem. Lalki wykorzystane w zadaniu były odpowiednio programowane i dzięki specjalnej bransoletce, którą otrzymał opiekun, reagowały wyłącznie na jego pomoc. Jedynie opiekun mógł lalkę nakarmić, uspić, przewinąć, pocieszyć itp.

Tak zaplanowane działania miały na celu wyposażenie uczestniczek projektu w podstawowe kompetencje wychowawcze i rodzicielskie. Służyły one przygotowaniu dziewcząt do właściwego i odpowiedzialnego pełnienia roli matki. Jednocześnie zadanie miało na celu uświadomienie nastolatkom, iż w rolę rodzica nie należy wchodzić w sposób nieprzemyślany i przypadkowy, a bycie matką jest zadaniem przeznaczonym dla osób odpowiedzialnych, które są w stanie podjąć się codziennej opieki nad dzieckiem.

Przebieg projektu: część teoretyczna

Dziewczęta z zainteresowaniem brały udział w warsztatach. Były otwarte na osobiste dzielenie się doświadczeniami w sprawie antykoncepcji, chętnie podejmowały dyskusję na poruszane przez prowadzącą tematy m.in. kiedy należy rozpocząć współżycie, dlaczego dzieci płaczą, jak wybrać partnera itp. Warsztat przebiegał sprawnie i zgodnie z założeniami.

W czasie zajęć warsztatowych dotyczących antykoncepcji i przebiegu ciąży nastolatki zostały poproszone o wypełnienie testu sprawdzającego ich wiedzę w tym zakresie. Test pokazał, że świadomość dziewcząt w tym zakresie nie jest wystarczająca. Niektóre pytania zawarte w teście budziły wątpliwości, co później zostało wyjaśnione przez prowadzącą i uzupełnione dodatkowymi informacjami.

Dużym zainteresowaniem nastolatek cieszyły się także zagadnienia prezentowane w bloku poświęconym ryzykownym zachowaniom seksualnym. W jego ramach zostały omówione konsekwencje zdrowotne i psychiczne związane z niebezpiecznym, ryzykownym współżyciem.

Prowadzone warsztaty zostały wzbogacone m. in.

- filmem „*MATKA-NASTOLATKA*” opowiadającym o losach nastolatek z wielkopolskiego ośrodka wychowawczego, które mimo iż są matkami nie mogą opiekować się swoimi dziećmi.
- filmem „*Wieczne dziecko*” opowiadającym o skutkach spożywania alkoholu przez matki w ciąży i życiu dzieci z płodowym zespołem alkoholowym (FAS).
- demonstracją fantomów imitujących dziecko z płodowym zespołem alkoholowym oraz dziecko z zespołem głodu narkotykowego - uczestniczki miały możliwość wzięcia lalek na ręce, co wywołało w nich refleksję i smutek.

- demonstracją specjalnej kamizelki ciążowej, dziewczęta mogły „przymierzyć” kamizelkę i poczuć się przez chwilę jak kobiety w trzecim trymestrze ciąży, odczuwając parcie na pęcherz moczowy, ograniczenia w oddychaniu, ruchy płodu, ucisk kończyn płodu, efekt przyrostu wagi.

Zainteresowaniem cieszyła się tematyka dotycząca prawnych aspektów niepełnoletniego rodzicielstwa oraz warsztat pokazujący koszty utrzymania dziecka. W jego trakcie dziewczęta miały zadanie, które polegało na zaplanowaniu, w oparciu o dostępne środki publiczne, budżetu rodzinnego na trzy miesiące. Ćwiczenie to pokazało nastolatkom jak bardzo wiele potrzeb ma dziecko i że oferowane przez państwo środki są niewystarczające. Lepiej jest zdobyć wykształcenie, podjąć pracę aniżeli liczyć na zapomogę z ośrodka pomocy społecznej.

Zajęcia z położną dostarczały wiedzy na temat opieki przedporodowej, porodu i opieki poporodowej nad matką i dzieckiem. Zagadnienia z zakresu opieki przedporodowej dotyczyły m.in. opieki nad kobietą w ciąży fizjologicznej (stylu życia w okresie ciąży, higieny ciała, pracy zawodowej w domu, sportu, współżycia płciowego), dolegliwości zdrowotnych (m.in. zgaga, nudności i wymioty, częstomocz, duszności i omdlenia) i sposobów radzenia sobie z nimi oraz profilaktyki wad wrodzonych. W bloku dotyczącym porodu dziewczęta poznały szczegóły dotyczące porodu fizjologicznego, cesarskiego cięcia, położu i laktacji. Trzeci blok poświęcony został zagadnieniom związanym z pielęgnacją noworodka oraz najczęstszymi problemami w pierwszych miesiącach życia dziecka. Dziewczęta podczas zajęć były skupione, chętnie słuchały, wykazywały duże zainteresowanie omawianymi zagadnieniami.

Część teoretyczna zajęć wpłynęła korzystnie na uczestniczki. Po warsztatach dziewczęta dzieliły się refleksjami, iż informacje były dla ich ciekawe, a zdobyta wiedza na pewno przyda im się w dalszym życiu.

Wszystkie wychowanki biorące udział w części teoretycznej, przystąpiły do części praktycznej tj. sprawowania trzydniowej opieki nad lalką.

Przebieg projektu: część praktyczna

Część praktyczna projektu, czyli sprawowanie opieki nad symulatorem.

Każda uczestniczka projektu dostała pod opiekę lalkę, którą musiała zajmować się jak swoim dzieckiem. "Matka" musiała lalkę nakarmić, przewinąć, uśpić i przytulić. Praca z lalką trwała 24 godziny na dobę, wychowanki chodziły do szkoły oraz wywiązywały się ze wszystkich swoich codziennych obowiązków razem ze "swoim dzieckiem". Płacząca w nocy lalka nie pozwalała się wyspać, trudno było skupić się na innych zadaniach, gdy niemowlę domagało się karmienia czy zmiany pieluchy.

Praca z lalką była stale monitorowana przez program komputerowy rejestrujący potrzeby dziecka i czas reakcji opiekuna. Dzięki uzyskanym danym wiadomo było m.in. jak długo „dziecko” czekało na „mameę”, czy było przewinięte, nakarmione, czy było trzymane w odpowiedniej pozycji, a nawet czy „mama” okazywała ciepło i troskę. Komputer dokonywał oceny poszczególnych czynności i zachowań, po czym wystawiał ocenę łączną.

Największą trudność sprawiała dziewczętom konieczność podtrzymywania główki niemowlęcia, oraz zapewnienie dziecku bezpiecznej pozycji. Większość dziewcząt doskonale radziła sobie z kołysaniem, karmieniem i „odbiciem” dziecka.

Dziewczętom trudno było wskazać jednoznacznie najtrudniejszy element w opiece nad noworodkiem. Ogromnym wyzwaniem dla nastolatek były bezsenne noce i trudność w rozpoznawaniu przyczyny płaczu „dziecka”. Część dziewcząt zwracała uwagę na brak wsparcia i uciążliwość samotnej opieki nad „dzieckiem”.

Uczestniczki biorące udział w zadaniu oceniły projekt pozytywnie. Zwracały uwagę na możliwość wcielenia się w rolę mamy i odczucia na „własnej skórze”, co znaczy być odpowiedzialną za drugiego człowieka. Dziewczęta zaznaczyły również, że projekt pozwolił im zrozumieć na czym polega rola rodzica w tej początkowej fazie, co znacznie zwiększa ich świadomość, iż posiadanie potomstwa przed osiągnięciem dojrzałości nie jest najlepszym rozwiązaniem.

W wyniku prowadzonych działań uczestniczki nabyły świadomość odpowiedzialności i trudów związanych z macierzyństwem. Po zakończonej części praktycznej, nastolatki deklarowały odłożenie decyzji o macierzyństwie w czasie. Zgodnie twierdziły, że nie są jeszcze gotowe, że są zbyt młode, a dziecko to odpowiedzialność, zrezygnowanie z wielu rozrywek i kontaktów z rówieśnikami.